

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0409U004756

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-10-2009

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвиненко Олена Юріївна

2. Lytvynenko Olena Yuriyivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 14.03.04

Назва наукової спеціальності: Патологічна фізіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-09-2009

Спеціальність за освітою: 7.110.101

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.03

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.03.53

Тема дисертації:

1. Роль опіюїдних пептидів в реакціях системи крові при запаленні
2. The role of opioid peptides in the blood system reactions at inflammation.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: патогенез запалення. Мета дослідження: з'ясування ролі опіюїдних пептидів у реакціях системи крові при запаленні. Методи дослідження: патофізіологічні, цитоморфологічні, гематологічні, цитохімічні, фармакологічні, статистичні. Теоретичне і практичне значення отриманих результатів: Дисертаційна робота належить до фундаментальних досліджень. Одержані дані про роль опіюїдних пептидів у патогенезі запалення розширюють і поглиблюють існуючі уявлення про механізми даного процесу, що є важливим для розвитку загальної патології запалення й удосконалення принципів і методів патогенетичної протизапальної терапії. Результати досліджень показують, що при гіперергічному гострому запаленні ефективними можуть бути мю-опіюїди, а при хронізації запалення – дельта- і каппа-агоністи, блокатори мю-рецепторів. Результати роботи можуть бути використані у подальшій науково-дослідній роботі й при викладанні патологічної фізіології та інших медичних наук. Наукова новизна отриманих результатів: Уперше проведене спеціальне комплексне дослідження, присвячене з'ясуванню ролі ендогенних опіюїдних пептидів у реакціях системи крові при запаленні – основної ефекторної системи цього процесу. Встановлено

протизапальний модулюючий вплив опіоїдних пептидів на реакції різних ланок системи крові (лейкоцитів вогнища запалення, кістково-мозкових клітин, лейкоцитів периферичної крові), що полягає в обмеженні акумуляції лейкоцитів (нейтрофілів, моноцитів-макрофагів, лімфоцитів) у вогнищі гострого запалення, їхньої функціональної активності, гемопоезу, виходу каріоцитів з кісткового мозку в кров. Показано рецепторні механізми цього впливу, пов'язані зі значенням опіоїдних каппа-, мію- і дельта-рецепторів. Виявлено, що у відношенні лімфоцитарної і моноцитарної реакцій опіоїдні пептиди діють односпрямовано (підсилюючи лімфоцитарну й пригнічуючи моноцитарну реакції) через усі три типи опіоїдних рецепторів, у відношенні ж нейтрофільної реакції – різнонаправлено: через дельта- і каппа-рецептори збільшують її, а через мію-рецептори – зменшують; при гострому запаленні, що звичайно перебігає, переважає ефект через мію-рецептори. Стимулюючий вплив опіоїдів на лімфоцитарну реакцію, як і сама ця реакція, проявляється при незвичайному перебігу запалення. Ступінь впровадження: Результати роботи впроваджено в навчальний процес на кафедрах патофізіології Харківського і Донецького національних медичних університетів, Сумського державного університету, ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» та Кримського державного медичного університету.

2. The investigation object: inflammation pathogenesis. The investigation goal: To define the role of opioid peptides in blood system reactions at inflammation. Methods of research: pathophysiological, cytomorphological, hematological, cytochemical, pharmacological, statistical. Theoretical and practical value of the obtained results: This work is a fundamental investigation. The obtained findings about the role of opioid peptides in inflammation pathogenesis expand the existing ideas about the mechanism of this process, which is important for development of general inflammation pathology and improvement of the methods of pathogenetic anti-inflammation therapy. The findings of the research demonstrated that in hyperergic acute inflammation m-opioids can be effective, while d- and k-agonists and m-receptor blockers are effective in chronic inflammation. The findings of the research can be used in further research work and teaching pathological physiology and other medical sciences. Scientific novelty of the obtained results: For the first time, special complex investigation of the role of endogenic opioid peptides in reactions of the blood system at inflammation (main effector system of this process) was performed. Anti-inflammatory modulating influence of opioid peptides on the reactions of different links of the blood system (leukocytes of inflammation focus, bone marrow cells, peripheral blood leukocytes) was determined. It consists of limitation of leukocyte accumulation (neutrophils, monocytes-macrophages, lymphocytes) in the focus of acute inflammation, their functional activity, hemopoiesis, karyocyte exit from the bone marrow to the blood. Receptor mechanisms of this influence associated with the significance of opioid k-, m- and d-receptors were shown. It was revealed that as to lymphocyte and monocyte reactions, opioid peptides act in one direction (increasing lymphocyte reaction and inhibiting monocyte reaction) via all three types of opioid receptors. As to neutrophil reaction, they work in different directions: via d- and k-receptors they increase it, while via m-receptors decrease it. In acute inflammation effect via m-receptors prevails. Stimulating influence of opioids on lymphocyte reaction, as well as this reaction itself, manifests at unusual course of inflammation. The degree of implementation: The findings of the research were introduced to the teaching process at departments of pathophysiology of Kharkiv and Donetsk National Medical Universities, Sumy State University, Ukrainian Medical Dental Academy and Crimean State Medical University.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Микола Олексійович

2. Klymenko Mykola Oleksiyovych

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коляда Тетяна Іванівна

2. Коляда Тетяна Іванівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Березнякова Марина Євгенівна
2. Березнякова Марина Євгенівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Масловський Сергій Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Масловський Сергій Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.